

Niğde Milletvekili Hüseyin Ulusoy' un, Tarım Kredi Kooperatifleri hakkındaki 2836 sayılı Kanununun 11 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Tarım, Ticaret, Maliye ve Bütçe Komisyonları raporları (2/39)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

24 . IV . 1947

2836 sayılı, (Tarım Kredi Kooperatifleri) Kanununun on birinci maddesinin değiştirilmesine dair önergem ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğince yapılmasına yüksek delâletlerinizi dilerim.

Niğde Milletvekili
Hüseyin Ulusoy

Niğde Milletvekili (Hüseyin Ulusoy) un 2836 sayılı (Tarım Kredi Kooperatifleri) Kanununun on birinci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi gerekeşi

2836 sayılı Kanun ile teşekkül eden (Tarım Kredi Kooperatifleri) bugün, şu idari kademelerdeki köy ve kasabalarımıza dağılmış bulunmaktadır.

A) Köy Kanunu tathik edilen köyler de teşekkül eden kooperatifler.

Buralardaki ortakların borç senetleri on birinci madde gereğince 442 sayılı Köy Kanuniyle teşekkül eden ihtiyar meclisleri tarafından tasdik olunur.

B) Belediye teşkilâtı bulunan köylerdeki kooperatifler.

Buralardaki ortakların borç senetleri on birinci madde gereğince kasabalardaki noterler tarafından tasdik olunur.

C) Belediye teşkilâtı bulunan bucak merkezlerindeki kooperatifler.

Buralardaki ortakların borç senetleri onbirinci madde ile noterler tarafından tasdik olunur.

D) İlece ve il merkezlerindeki kooperatifler.

Buralardaki ortakların borç senetleri on birincimadde ile noterler tarafından tasdik olunur.

Yukarıdaki tablonun tetkiki bize gösteriyor ki; yalnız (A) katagorisine dâhil-köylüler, kasaba merkezine gelip gitmeye lüzümü kalmadan köylerindeki kooperatiften faydalanabilmekte, (B) ve (C) katagorilerine dâhil köylü kitleleri kendi köyünde teşekkül etmiş bulunan kooperatiften faydalanabilmek için mutlaka kasabalara gelip gitmek mecburiyetinde kalmaktadır.

Ortaklar birbirine kefil ve ayrı ayrı zamanlarla kooperatife bağ vurdıkları takdirde her köylünün üç defa şehre gelip gitmesi, her defasında bir iki gün şehirde kalması icabettir.

Bilhassa ortaklar kooperatif tarafından kendilerine tahsis edilen krediyi bir defada değil, bir kaç defada kullanmak arzu ediyorsa her defasında şehre kendisinin ve kefillerinin gelip gitmesi yorucu bir külfet olmaktadır.

Kooperatiflerin kendilerinden beklenen faydayı sağlayabilmesi için köylü ve çiftçinin bu teşekküllerden mümkün olduğu kadar kolay, çabuk, masrafsız faydalanması şarttır.

On birinci maddenin, Belediye teşkilâtı bulunan köylerle bucak merkezlerindeki ortakların borç senetlerinin noterlikçe tasdikı mükellefiyetini koynası, kooperatiflerden köylümüzün fayda-

lanmasını zorlaştırmakta, lüzumsuz masrafa boğmakta, çiftçiye yardım maksadını zayıf ugratmaktadır.

Diğer taraftan on birinci maddenin ilce ve il merkezlerindeki tatbikatı da buralardaki kooperatif ortakları için zorluk doğurmaktadır.

Pek çok kasabalarımızda noterlerin munzam vazife sahibi olmaları, izin veya hastalık; çiftçilerin kredi muamelelerini en çok yaptıkları muayyen mevsimlerdeki iş kesafeti, noter formatlarının uzunluğu gibi haller buralarda da kooperatiflerden faydalanmayı zorlaştırmaktadır.

Yukarıda arzettiğim sebeplerle 2836 sayılı Kanunun on birinci maddesinin değiştirilmesini teklif etmiş bulunuyorum. Bu değiştirmede Köy Kanunu tatbik edilen köylerde borç senetleriyle ortaklık ve hisse çoğaltma taahhütnamele gibi krediye mütaallik evrakın tasdik yetkisini 442 sayılı Köy Kanunuyla teşekkül eden ihtiyar meclislerine, belediye teşkilâtı bulunan köy ve bucaklarda bunların tasdik yetkisini 4541 sayılı Kanunla teşekkül eden mahalle ihtiyar heyetlerine, ilce ve il merkezlerinde ise borçlu ve kooperatifleri noter veya borçlunun mahallesi ihtiyar heyetlerinden birisini tercihte muhtar bırakmış bulunuyorum.

Bu ihtiyar hakkı, her iki tarafı günün icap ve şartlarına göre kolayı iltizamda serbest bırakacaktır.

Bu değişik şeklin tatbiki, hem köylüyü, hem kooperatiflere büyük kolaylıklar sağlayacak, köylünün kredilerden faydalanma hududunu genişletecektir.

İkinci fıkra, senetlerin hukuki hüviyetlerinde yeknesaklığı temin ettiği için, tasdik mercilerinin değişmesi halinde bile bu senetlerin tahsil kabiliyetinin zayıflamayacağı kanaatinde bulunuyorum.

Karar Yüksek Kamutayındır.

21 . IV . 1947

Niğde Milletvekili
Hüseyin Ulusoy

Tarım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Tarım Komisyonu

Esas No. 2/39

Karar No. 9

10 . V . 1947

Yüksek Başkanlığa

Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununun 11 nci maddesinde değişiklik yapılması hakkında Niğde Milletvekili Hüseyin Ulusoy'un Komisyonumuza gönderilen tadil teklifi kendisi ve Ziraat Bankası Uzmanları hazır buldukları halde okundu ve görüşüldü.

Köy Kanunu tatbik edilen köylerde kurulan Kredi Kooperatifleri ortaklarından başka Belediye teşkilâtı olan köy ve bucaklarla il ve ilçelerdeki kooperatif ortaklarının borç senetlerinin yalnız noterlikçe tasdik edilmesi yüzünden çiftçi zorluk görmektedir. Birçok kasabalarda, noterlik bulunmayıp bu işi mahkeme başkâtipleri görmektedir. İşlerin çokluğundan kooperatif ortak-

larının senetlerinin noterlikçe tasdik muameleleri bu yüzden gecikmektedir. Bu tadilin çiftçiye büyük kolaylıklar sağlamakta olduğunu göz önünde bulunduran Komisyonumuz bu teklifi değişikliği ile kabul etmiştir.

Hayalelerine göre Ticaret Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Tarım Komisyonu

Başkanı Y.

Sözcü

Manisa

Y. Ögey

Antalya

M. Korkut

Kâtip

Manisa

H. Öztarhan

Aydın

N. Göktepe

Malatya

A. Esenbel

Çorum

N. Atalay

Denizli C. Çalgüner	Denizli K. C. Öncel	Hatay A. Türkmen	Maras R. Çubadar	Seyhan K. Ener	Süird A. R. Esen
	İmzada bulunamamıştı	İmzada bulunamamıştı	İmzada bulunamamıştı	Sinob	
Izmir S. Gülcüoğlu	Kırklareli Z. Akın	Malatya M. N. Karaköylü		E. Kök	
				İmzada bulunamamıştı	

Ticaret Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ticaret Komisyonu

Esas No. 2/39

Karar No. 19

14 . V . 1947

Yüksek Başkanlığa

2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununun 11 nci maddesinde değişiklik yapılması hakkında Niğde Milletvekili Hüseyin Ulusoy tarafından hazırlanıp Tarım Komisyonunca kabul edilen önerge, teklif sahibi ve Banka Uzmanları huzurunda müzakere edildi:

2836 sayılı Kanunun 11 nci maddesi gereğince muhtar ve ihtiyar kurulları tarafından idare edilen köylerdeki ortakların borç senetleri bu kurullar tarafından, Belediye Teşkilâtı bulunan köy ve bucaklarla kasaba merkezlerinde oturan ortakların borç senetleri noter tarafından tasdik edilmektedir. Muhtar ve ihtiyar kurulları tarafından idare edilen köylerde ortakların borç senetlerinin muhtarlar tarafından tasdikı tatbikatta büyük kolaylıklar meydana getirmektedir. Diğer taraftan Belediye Teşkilâtı bulunan büyük köylerdeki ortakların borç senetlerinin noterler tarafından tasdikı şartı tatbikatta bu köylerdeki ortaklar için büyük zorluklar doğurmaktadır. Belediye Teşkilâtı bulunan köylerdeki ortaklar kendi köylerindeki kooperatiflerden faydalanabilmek için kendisi ve kefilleriyle şehire gelip, gitmek mecburiyetinde bulunmaktadır. Bilhassa kooperatifin kendisine tahsis ettiği krediyi birkaç defada kullanmak niyetinde ise, kefilleriyle beraber birçok defa şehire taşınmak, masraf yapmak, zaman kaybetmek zorunda kalmaktadır. Bu durum Belediye Teşkilâtı bulunan köylerde kooperatiflerin gelişmesine engel olmakta, kooperatiflerden beklenen faydayı güçleştirmektedir.

Komisyonumuz bu düşüncelerle kooperatiflerin borç senetlerinin köy ve mahalle ihtiyar kurullarınca tasdikının kolaylık ve fayda doğuracağı prensipinde mutabık kalmıştır. Bu

esas dahilinde, Tarım Komisyonu tarafından kabul edilen metinde yalnız borç senetleri değil, giriş beyannamesi, hisse artırma kâğıtlarının da köy veya mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri tarafından tasdikını temin etmek üzere metne (Kredi ile ilgili kâğıtları ile) kelimelerinin konması kabul edilmiştir.

Diğer taraftan köy veya mahalle muhtar ve ihtiyar kurulları tarafından tasdik keyfiyetinin doğuracağı genişliği mahzurlu gören Komisyonumuz, bu tasdikın (Ortağın oturduğu veya kooperatifin bulunduğu köy veya mahalle muhtar ve ihtiyar kurulları) na tahsisini uygun görerek metni bu şekilde tashih etmiştir. Maddedeki bu tadilin, noterleri kooperatiflere mütaallik evrak ve senetleri tasdikından alıkoymayanagının metinde zikredilmesi faydalı görülmüştür.

Bu mülâhazalarla madde, ilişik şekilde kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maliye Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ticaret Komisyonu Başkanı Y.

Ankara

A. Çubukçu

Aydın

E. Bilgen

Kayseri

H. Ürkün

İmzada bulunamamıştı

Trabzon

A. R. Işıl

Trabzon

M. Yarımboyluk

Yozgad

Z. Arkant

Bu rapor Sözcüsü

ve Kâtip

Niğde

H. Ulusoy

Bilecik

R. Bozuyuk

Muş

B. Dedeoğlu

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 2/39

Karar No. 24

30 . V . 1947

Yüksek Başkanlığa

2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununun 11 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Niğde Milletvekili Hüseyin Ulusoy tarafından hazırlanıp Tarım ve Ticaret Komisyonlarında kabul edilen kanun teklifi komisyonunuza havale olunmakla Ziraat Bankası temaisileleri ve teklif sahibi hazır oldukları halde okunup incelendi.

Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından şehir ve kasabalarda çiftçiye yapılacak borçverme muamelelerinde, muhtar ve ihtiyar heyetlerince yapılacak tasdiklerin - Köylerde yapılan muamelelerde olduğu gibi - noter tasdiki mahiyetinde tutulması, iş sahiplerini birçok zaman ve masraf ziyaından koruması bakımından komisyonumuzca faydalı görülmüştür.

Ancak Ticaret Komisyonunca hazırlanan ta-

sarım başlığı değiştirilmiş, ikinci madde birinci maddeye eklenmiş ve buna muhtar ve ihtiyar heyetlerinin bu tasdik işlerinden ücret alamayacağını belirtmek maksadıyla bir - parasız olarak - tâbiri ilâve olunmuş 3 ve 4 nci maddelerin numaraları değiştirilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Komisyonu

Başkanı

Sözcü

Kâtip

İzmir

Samsun

Urfa

S. Adalan

R. Işitan

V. Uygur

Çankırı

Çorum

Kastamonu

K. Dolunay

M. Çağır

H. Çelen

İmzada bulunmadı

Sinob

L. Aksay

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 2/39

Karar No. 114

12 . VI . 1947

Yüksek Başkanlığa

Niğde Milletvekili Hüseyin Ulusoy tarafından 2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununun on birinci maddesinin değiştirilmesi hakkında hazırlanıp Tarım, Ticaret ve Maliye Komisyonlarınca tetkik edilmiş bulunan kanun teklifi komisyonunuza da havale buyurulmakla etrafiyle incelendi. Teklif Tarım Kredi Kooperatiflerince ortaklarına yapılan ikraz muameleleri için tanzim edilen borç senetlerinin köy ihtiyar heyetlerince tasdikını noter tasdiki hükmünde tutan adı geçen on birinci madde hükmünün şehir ve kasabalardaki mahalle ihtiyar heyetlerinin tasdikına da teşmilini sağlamak maksadıyla hazırlanmıştır.

Teklif gerekçesinde ve bu teklifi incelemiş

olan Komisyonlar raporlarında da izah edildiği üzere Kooperatiflerce tanzim olunan borç senetlerinin şehir ve kasabalarda noterler tarafından tasdik edilmesi mecburiyeti kooperatiften para almak zaruretinde bulunan çiftçiye, her yerde noter teşkilâtı bulunmamasına veya noter işini görenlerin diğer asli işleriyle meşgul bulunması veya herhangi sebep ve mazeretle işi başında olmaması gibi sebeplerle zaman kaybetmek, lüzumsuz masraf ihtiyar eylemek gibi müşkülât ve zararlar uğradığından borçlanmağa mütaallik senet ve sairinin şehir ve kasabalarda Mahalle ihtiyar heyetlerince de tasdikına kanuni mesağ verilmesi komisyonumuzca da çok muvafık bulunmuştur. Ticaret Komis-

yonu tasdikim her nerede olursa olsun yapılmasını mahzurlu görerek ve maddeye ortağın oturduğu veya kooperatifin bulunduğu köy veya mahalle ihtiyar heyetlerince tasdik edilmesi kaydını koymuş ve Maliye Komisyonu da ihtiyar heyetlerince yapılacak tasdikim ücretsiz olmasını sağlamak üzere (Parasız) kelimesini ilâve etmiş bulunmaktadır. Komisyonunuzca da uygun görülen bu kayıtlarla tanzim edilmiş olan teklif Kamutaya arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Bu rapor Sözcüsü
Edirne	Diyarbakır	Ankara
M. N. Gündüzalp	C. Ekin	C. Gölet

Kâtip	Ankara	Aydın
Ankara	Ankara	R. Alıman
F. Öymen	N. C. Akkerman	
Bursa	Bursa	Diyarbakır
S. T. Arsal	F. Bük	V. Dicleli
Diyarbakır	Diyarbakır	Eskişehir
I. H. Tigrcl	Ş. Uluğ	A. Potuoğlu
İstanbul	İzmir	Mardin
Dr. A. Adıvar	S. Dikmen	R. Erten
Niğde	Samsun	Yozgat
R. Gürsoy	M. A. Yörüker	A. Sungur

NİĞDE MİLLETVEKİLİ HÜSEYİN ULUSOY'UN TEKLİFİ

2836 sayılı (Tarım Kredi Kooperatifleri) Kanununun 11 nci maddesinin değiştirilmesine dair teklifi

MADDE 1. — 2836 sayılı (Tarım Kredi Kooperatifleri) Kanununun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 11. — Tarım Kredi Kooperatiflerinin, krediye mütaallik evrakı ile alacak senetleri Köy Kanunu tatbik edilen köylerde ihtiyar meclisleri, belediye teşkilâtı bulunan köy ve bucaklarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri, şehir ve kasabalarda mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri veya noter tarafından tasdik olunur. Bu suretle tasdik edilen borç senetleri İera ve İflâs Kanununun 38 nci maddesinde yazılı belgeler hükmündedir. Ve ödellerinde protestoya tâbi değildir.

MADDE 2. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

TARIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

2836 sayılı (Tarım Kredi Kooperatifleri) Kanununun 11 nci maddesinin değiştirilmesine dair tadil teklifi

MADDE 1. — 2836 sayılı (Tarım Kredi Kooperatifleri) Kanununun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 11. — Tarım Kredi Kooperatiflerinin kredi ile ilgili kâğıtları ile alacak senetleri köylerde ihtiyar kurulları, belediye teşkilâtı bulunan köy ve bucaklarda mahalle muhtar ve ihtiyar kurulları, şehir ve kasabalarda mahalle ve muhtar ve ihtiyar kurulları veya noter tarafından tasdik olunur. Bu suretle tasdik edilen borç senetleri İera ve İflâs Kanununun 38 nci maddesinde yazılı belgeler hükmündedir. ve ödellerinde protestoya tâbi değildir.

MADDE 2. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

BADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

TİCARET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Niğde Milletvekili Hüseyin Ulusoy'un, 2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununun 11 nci maddesinin değiştirilmesine dair önergesinin, Ticaret Komisyonunca kabul edilen şekli

MADDE 1. — 2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

MADDE 2. — Tarım Kredi Kooperatiflerinin kredi ile ilgili kâğıtları ile alacak senetleri ortağın oturduğu veya kooperatifin bulunduğu köy veya mahalle muhtar ve ihtiyar kurulları tarafından tasdik olunur. Şu kadar ki müracaat vukuunda bu tasdik muameleleri noterler tarafından da yapılır.

Bu suretlerle tasdik edilen borç senetleri İera ve İflâs Kanununun 38 nci maddesinde yazılı belgeler hükmündedir ve ödemelerinde protestoya tâbi değildir.

MADDE 3. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununun 11 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Tarım Kredi Kooperatiflerinin kredi ile ilgili kâğıtları ile alacak senetleri ortağın oturduğu veya kooperatifin bulunduğu köy veya mahalle muhtar ve ihtiyar heyetleri tarafından parasız olarak tasdik olunur. Şu kadar ki, müracaat vukuunda bu tasdik muameleleri noterler tarafından da yapılır.

Bu suretle tasdik edilen borç senetleri İcra ve İflâs Kanununun 38 nci maddesinde yazılı belgeler hükmündedir ve vâdelerinde protestoya tâbi değildir.

MADDE 2. — Bu kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununda değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 21 . X . 1935 tarihli ve 2838 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanununun on birinci maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir.

Tarım Kredi Kooperatiflerinin kredi ile ilgili alacak senetleri, kâğıtları ortağın oturduğu veya Kooperatifin bulunduğu köy veya mahalle İhtiyar Heyetleri tarafından parasız olarak tasdik olunur. Bu suretle tasdik olunan senetler ve kâğıtlar İcra ve İflâs Kanununun 38 nci maddesinde yazılı belgeler hükmündedir. Senetler vâdelerinde protestoya tâbi tutulmaz. Müracaat vukuunda bu tasdik muameleleri noterler tarafından da yapılır.

MADDE 2. — Maliye Komisyonunun ikinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Maliye Komisyonunun üçüncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.